

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини
Кафедра акушерства та хірургії

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Храмова Тетяна Юріївна

УДК 619:616 – 089:616:33
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**«Перекрут шлунка у собак: етіологія, особливості діагностики
і лікування»**

211 «Ветеринарна медицина»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело.

Т. Ю. Храмова

Керівники роботи:
Ковальов П. В.
к.вет.н., доцент,
Ковальова Л.О.
к.вет.н., ст. викладач

Житомир – 2020

АНОТАЦІЯ

Храмова Т. Ю. Перекрут шлунка у собак: етіологія, особливості діагностики і лікування. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина. – Поліський національний університет, Житомир, 2020.

Проведений аналіз зустрічальності перекруту шлунка у собак та виявлена породна схильність у межах м. Києва.

Проаналізовано методи діагностики перекрута шлунка і виявлено найкращий з них – рентгенологічне дослідження.

Виявлений оптимальний метод повної декомпресії шлунка, що включає в себе первинну декомпресію при поступленні тварини в клініку за допомогою троакаризації, і остаточну декомпресію та промивання шлунка під час оперативного втручання.

Розроблена схема передопераційного, інтраопераційного та післяопераційного знеболення з використанням широко розповсюджених в Україні препаратів.

Проведено аналіз післяопераційних ускладнень, які зустрічаються найчастіше, і розроблений підхід до їх ліквідації.

Проаналізована методика інцизійної гастропексії та виявлена її висока надійність.

Ключові слова: гастропексія, декомпресія, зондування, перекрут, пілорус, троакаризація, шлунок.

ABSTRACT

Khramova T. Gastric volvulus in dogs: Aetiology. Aspects of diagnostics and treatment. – Qualifying paper manuscript copyright.

Qualifying paper in candidacy for a Master's degree in the specialty 211 – veterinary medicine. – Polisky national university, Zhytomir, 2020.

Performed analysis of gastric dilatation-volvulus incidence in dogs and found breed predisposition in Kyiv.

Analysed methods of gastric volvulus diagnostics and found the best of them – radiographic survey.

Developed an optimal method of full decompression of a stomach including starting decompression with troacarisation and final decompression and gastric tube lavage during the surgery.

Developed a plan of pain relief before, during and after the surgery based on medications widely spread in Ukraine.

Analysed the most often after-surgery complications and developed an approach to them.

Performed analysis of the incisional gastropexy and found its high reliability.

Key words: decompression, gastropexy, pylorus, stomach, troacarisation, tubing, volvulus

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	7
1.1 Фізіологія та етіологія перекруту шлунку.....	7
1.2 Симптоми та діагностика.....	8
1.3 Хірургічний метод лікування.....	10
1.4 Особливості передопераційної стабілізації та анестезіологічного супроводу.....	11
1.5 Післяопераційний період та можливі ускладнення.....	13
1.6 Профілактика.....	15
1.7 Заключення.....	15
2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	16
2.1 Матеріали та методи.....	16
2.2 Характеристика клініки.....	19
2.3 Результати власних досліджень.....	22
2.4 Аналіз і узагальнення результатів власних досліджень.....	30
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	32
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33
ДОДАТКИ.....	37

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Перекрут шлунка у собак – давня відома патологія. Однак вона досі залишається погано вивченою і має високий відсоток летальності. Зважаючи на це, необхідно проводити подальші дослідження для вивчення цієї комплексної патології з метою її ефективної профілактики, швидкої діагностики і вдалого лікування.

Метою досліджень було визначення ефективності різних методів діагностики та лікування перекруту шлунка.

Завданням було:

- провести моніторинг розповсюдження перекруту шлунку з урахуванням можливої схильності до нього (визначення груп ризику);
- з'ясувати особливості діагностики перекруту шлунка та супутніх патологій;
- розробити алгоритм підходу до переопераційної стабілізації пацієнта;
- опрацювати особливості хірургічного втручання та анестезіологічного супроводу при даній патології;
- виявити особливості післяопераційного лікування пацієнтів;
- проаналізувати методи профілактики перекруту шлунка.

Об'єктом та предметом дослідження були собаки з попереднім діагнозом «перекрут шлунка».

Методами дослідження були клінічний та хірургічний.

Практичне значення. Результати роботи можуть бути використані практикуючими лікарями ветеринарної медицини у щоденній праці.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота викладена на 29 сторінках друкованого тексту і складається з вступу, огляду літератури, матеріалів і методів виконання роботи, характеристики клініки – бази виконання дипломної роботи, власних досліджень та їх обговорення, висновків, пропозицій та переліку використаних літературних джерел, який містить 33 найменування. Текст ілюстрований 6 рисунками та 1 таблицею. В додатках містяться

фотоматеріали.

За результатами досліджень опубліковано статті: «Перекрут шлунка у собак: розповсюдження та фактори ризику» (Матеріали шостої науково-практичної конференції листопад-січень 2019-2020рр), «Діагностика перекруту шлунку у собак» (Матеріали XXI-ї науково-практичної конференції магістрів та бакалаврів «Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії», випуск №11), «Ефективність методики інцизійної гастропексії в довготривалій перспективі» (Матеріали XXI-ї науково-практичної конференції магістрів та бакалаврів «Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії», випуск №11).

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Серед усіх захворювань, що потребують екстреного хірургічного втручання, перекрут шлунка знаходиться на 4 місці за частотою зустрічаємості.
2. В м. Києві породами собак, що схильні до перекруту шлунка, є лабрадор, золотистий ретривер, кавказька та середньоазіатська вівчарка
3. Найбільш ефективним методом лікування перекруту шлунка є оперативне втручання.
4. Найбільш ефективним методом діагностики перекруту шлунка є рентгенологічне дослідження.
5. Інцизійна гастропексія є найбільш надійним способом профілактики виникнення та рецидиву перекруту шлунка.
6. Найбільш ефективним методом декомпресії є комбінація двох методик декомпресії шлунка: троакаризації та зондування.

Для профілактики виникнення перекруту шлунка пропонуємо:

1. Проводити активну роз'яснювальну роботу з власниками собак великих порід, особливо, порід групи ризику: пропонувати годувати сухим кормом, не дозволяти фізичної активності після годівлі, проводити профілактичну гастропексію.
2. Направляти пацієнтів з підтвердженим діагнозом у ветеринарні клініки, де присутні мінімум троє осіб на чергуванні одночасно. Перед транспортуванням пацієнта у референс-клініку рекомендуємо проводити декомпресію шлунку та знеболення пацієнта для зниження летальності.
3. Проводити моніторинг ЕКГ усім пацієнтам і використовувати протиаритмічні препарати профілактично.
4. Починати годувати пацієнтів якнайшвидше з використанням прокінетиків за необхідністю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдоминальная хирургия мелких домашних животных / Вилковыский и др. Москва: Научная библиотека, 2018. 206 с.
2. Коновалова В.В. Заворот и острое расширение желудка у собак. Анестезиологическое обеспечение. *Ветеринарный Петербург*. 2016. Вып. 1/2016. С. 20-22.
3. Сиелинге Д. Д, ван Гетем Б. Профилактическая гастропексия у собак: обзор доступных в настоящее время хирургических методик. *EJCAP*. 2012. Вып. 24-4. С. 55-66.
4. Small animal surgical emergencies / edited by Aronson Lillian R. Wiley Blackwell. 2016. P 561.
5. de Battisti A., Toscano M.J., Formaggini L. Gastric foreign body as a risk factor for gastric dilatation and volvulus in dogs. *JAVMA*. 2012. №241 (9). URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23078566> (дата звернення 12.10.2019)
6. Belch A., C. Rubinos , D. C. Barnes and P. Nelissen. Modified tube gastropexy using a mushroom-tipped silicone catheter for management of gastric dilatation-volvulus in dogs. *JSAP*. 2017. Vol.58. P. 79-88.
7. Benitez M.E., Schmiedt C.W., Radlinsky M.G., Cornell K.K. Efficacy of incisional gastropexy for prevention of GDV in dogs. *J Am Anim Hosp Assoc*. 2013. Vol 49 (3). URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23535748/> (дата звернення 9.10.2019)
8. Mechanisms of disease in small animal surgery / edited by Wojrab M. J. USA: Teton NewMedia, 2010. P.1567.
9. Bruchim Y., Evaluation of lidocaine treatment on frequency of cardiac arrhythmias, acute kidney injury, and hospitalization time in dogs with gastric dilatation volvulus. *J Vet Emerg Crit Care*. 2012. V. 22(4). URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22805421/?dopt=Abstract> (дата звернення 10.10.2019)

10. Dukes' physiology of domestic animals. – 13th edition / editor William O. Reece. Wiley Blackwell. 2015. P. 763.
11. Eggersdottir A. V., Moe L., A retrospective study of conservative treatment of gastric dilatation-volvulus in the dog. *Acta Vet Scand.* 1995. V 36 (2). URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/7484545/> (дата звернення 15.10.2019)
12. Ettinger S. J., Feldman E.C., Cote E. Textbook of veterinary internal medicine. Canada: Elsevier. 2017. P 5875.
13. Formaggini L., Degna M. T. A prospective evaluation of a modified belt-loop gastropexy in 100 dogs with gastric dilatation-volvulus. *J Am Anim Hosp Assoc.* 2018. V. 54(5). P. 239-245.
14. Small animal surgery / edited by Fossum T.W. USA: Elsevier. 2019. P. 1629.
15. Goldhammer M. A., Haining H., Milne E. M., Shaw D. J., Yool D. A. Assessment of the incidence of GDV following splenectomy in dogs. *JSAP.* 2010. V. 51 (1). URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20137005/> (дата звернення 10.10.2019)
16. Goodrich Z. J., Powell L. L., Hulting K. J. Assessment of two methods of gastric decompression for the initial management of gastric dilatation-volvulus. *JSAP.* 2013. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23373833/> (дата звернення 11.10.2019)
17. Grange A. W., Clough W., Casale S. A. Evaluation of splenectomy as a risk factor for gastric dilatation-volvulus. *JAVMA.* 2012. M. 241(4). URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22852571/> (дата звернення 10.10.2019)
18. Green T. I., Tonozzi C. C., Kirby R., Rudloff E. Evaluation of initial plasma lactate values as a predictor of gastric necrosis and initial and subsequent plasma lactate values as a predictor of survival in dogs with gastric dilatation-volvulus: 84 dogs (2003-2007). *Vet Emerg Crit Care.* 2011. V. 21(1). URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21288292/> (дата звернення 20.10.2019)
19. Complications in small animal surgery / edited by Griffon D. and Hamaide A. Wiley Blackwell. 2016. P. 968.

20. Leary M. L., Sinnott-Stutzman V. Spontaneous gastric dilatation-volvulus in two cats. *Vet Emerg Crit Care*. 2018. M. 28(4). P. 346-355.
21. Mackenzie G., Barnhart M., Kennedy S., DeHoff W., Schertel E. A retrospective study of factors influencing survival following surgery for gastric dilatation-volvulus syndrome in 306 dogs. *J Am Anim Hosp Assoc*. 2010. V. 46(2). P. 97-102.
22. Maki L. C., Males K. N., Byrnes M. J., El-Saad A. E., Coronado G. S. Incidence of gastric dilatation-volvulus following splenectomy in 238 dogs. *Can Vet J*. 2017. M. 58(12). P. 1275-1280.
23. Miller's anatomy of the dog / edited by Evans H. E., de Lahunta A. Elsevier. 2013. P. 871.
24. O'Neill D. G., Case J., Boag A. K., Church D. B., McGreevy P.D., Thompson P. C., Brodbelt D.C. Gastric dilatation-volvulus in dogs attending UK emergency-care veterinary practices: prevalence, risk factors and survival. *JSAP*. 2017. V. 58. P. 629-638.
25. Powell L.L. Gastric dilatation-volvulus. *Clinician's brief*. 2013
26. Przywara J.F., Abel S.B., Paacock J.T., Shott S. Occurrence and recurrence of gastric dilatation-volvulus after incisional gastropexy. *Can Vet J*. 2014. V.55 (10). URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25320388/> (дата звернення 10.10.2019)
27. Sartor A.J., Bentley A. M., Brown D. C. Association between previous splenectomy and gastric dilatation-volvulus in dogs: 453 cases (2004-2009). *JAVMA*. 2013. M. 242(10). URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23634682/> (дата звернення 10.10.2019)
28. Seim H. Surgical management of gastric dilatation and volvulus. 25th *European Veterinary Congress FECAVA*. 2019. St Peterburg, Russia.
29. Silverstein D.C., Hopper K. Small animal critical care medicine. Elsevier. 2015. P. 1243.

30. Sharp C. R., Rozanski E. A. Cardiovascular and systemic effects of gastric dilatation and volvulus in dogs. *Top Companion Anim Med.* 2014. M. 29(3). P. 67-70.
31. Tobias K. M., Johnston S.A. *Veterinary surgery small animal.* Elsevier. 2019. P. 5819.
32. Ullmann B., Seehaus N., Hungerbuhler S., Meyer-Linderberg A. Gastric dilatation-volvulus: a retrospective study of 203 dogs with ventral midline gastropexy. *JSAP.* 2016. V.57. P.18-22.
33. Warshabaw R.J., Day M. J. *Canine and feline gastroenterology.* Elsevier. 2013. P. 1017.